

Lovforslag nr. L 21. Fremsat den 26. oktober 1994 af kulturministeren (Jytte Hilden)

Forslag

til

lov om ændring af ophavsretsloven

§ 1

I lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker, jf. lovbekendtgørelse nr. 714 af 8. september 1993, affattes § 54, stk. 2, således:

»Stk. 2. Nægter et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund at give samtykke til, at dets udsendelser samtidig og uden ændringer fordeles over kabelanlæg, eller tilbydes en sådan fordeling på urimelige vilkår, kan det i stk. 1 omtalte nævn på begæring meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor. Afgørelse om fastsættelse af vederlag kan dog, for så vidt angår udsendelser, som omfattes af § 22 a, kun træffes på grundlag af krav fremsat af foretagendet gennem den i § 22

a, stk. 3, nævnte fællesorganisation. Bestemmelserne i § 22 a, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse på de i 2. pkt. nævnte vederlagskrav.«

§ 2

Loven træder i kraft den 31. december 1994.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Forslaget har til formål inden den 1. januar 1995 at gennemføre visse ændringer i den kompetence, der i ophavsretslovens § 54, stk. 2, er tillagt et særligt nævn til at træffe afgørelse i sager, hvor der ikke mellem kabelanlæg og radio- og fjernsynsforetagender kan opnås enighed om vilkårene for samtidig og uændret fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer over kabelanlæg.

Det er nødvendigt at gennemføre ændringerne inden den 1. januar 1995, da det ellers efter art. 12, stk. 2, i EF-direktivet af 27. september 1993 om radio- og tv-udsendelse via satellit og viderspredning pr. kabel ikke vil være muligt for Danmark på længere sigt at udnytte den foreslåede udvidede nævnskompetence, som man fra dansk side under forhandlingerne om direktivet tillagde afgørende betydning. Efter direktivets art. 12, stk. 3, sammenholdt med art. 14, stk. 1, kan en sådan ordning i en overgangsperiode foreløbig opretholdes indtil den 1. januar 2003. Direktivet findes som bilag 2 til lovforslaget.

Bestemmelsen i § 54, stk. 2, blev i 1985 gennemført som et supplement, for så vidt angår radiofoniernes kabelspredningsrettigheder, til den tvangslicensordning, som samtidig blev gennemført ved lovens § 22 a (Copy-Dan-kabellicensen), for så vidt angår ophavsmændenes og de udøvende kunstners kabelspredningsrettigheder. (Lov nr. 274 af 6. juni 1985). Tvangslicensordningen blev gennemført af et bredt flertal i Folketinget på baggrund af betænkninger afgivet af Mediekommissionen.

Ordnningen havde til formål at sikre, at alment tilgængelige radio- og fjernsynsprogrammer, herunder også udenlandske, frit skulle kunne fordeles over de danske kabelanlæg samtidig og uden ændringer mod betaling af vederlag til rettighedshaverne. Vederlaget blev senere fastsat ved kendelse af det i lovens § 54, stk. 1, omtalte nævn (Tvangslicensnævnet).

I praksis har ordningen i forhold til radiofonierne fungeret på den måde, at Copy-Dan's kabelsektor har opkrævet vederlag på vegne af alle grupper af rettighedshavere, også radiofoniernes. I forhold til sidstnævnte har opkrævningen været baseret på en samarbejdsaftale mellem Copy-Dan og UBOD

(Union of Broadcasting Organizations in Denmark). Samarbejdsaftalens eksistens indgår som en betingelse for Kulturministeriets godkendelse af Copy-Dan som opkrævningsberettiget fællesorganisation efter lovens § 22 a, stk. 3.

Efter satellit- og kabeldirektivets art. 8, stk. 2, skal Copy-Dan-tvangslicensordningen for kabelspredning senest den 1. januar 1998 være afskaffet og erstattet med en eneretsordning baseret på kollektiv rettighedsforvaltning, jf. direktivets art. 8, stk. 1, og art. 9.

Kulturministeriet har på denne baggrund overvejet, om den gældende lovbestemte licensordning efter lovens § 22 a bør opretholdes indtil 31. december 1997, eller om den i direktivet indeholdte ordning med kollektiv rettighedsforvaltning bør gennemføres allerede pr. 1. januar 1995. Da den i direktivet indeholdte aftalebaserede ordning på en række punkter indeholder forskellige løsningsmuligheder, har ministeriet fundet det mest hensigtsmæssigt indtil videre at opretholde den gældende tvangslicensordning efter § 22 a og benytte tiden indtil 1997 til en nærmere undersøgelse af, på hvilken måde den fremtidige ordning bedst kan tilrettelægges. Ministeriets standpunkt er under behandlingen af det generelle forslag til en ny ophavsretslov i foråret 1994 blevet accepteret af de implicerede parter. (Lovforslag nr. L 197, fremsat den 9. februar 1994).

Formålet med ændringsforslaget er at sikre, at Danmark i forbindelse med den senere afskaffelse af Copy-Dan-tvangslicensordningen kan erstatte denne med en aftalebaseret ordning, som indeholder en mulighed for tvangsmæssig afgørelse i forhold til alle grupper af rettighedshavere, også radiofonier, i tilfælde af misbrug af eneretten.

Efter den gældende bestemmelse i § 54, stk. 2, kan et særligt nævn træffe afgørelse i tilfælde, hvor der ikke mellem radiofonier og kabelanlæg kan opnås enighed om vilkårene for samtidig og uændret fordeling af danske og udenlandske radio- eller fjernsyns-udsendelser over kabelanlæg. Denne bestemmelse omfatter kun radiofoniernes såkaldte signalret, men ikke de rettigheder vedrørende programindholdet, som radiofoniernes måtte have erhvervet fra andre,

f.eks. ansatte medarbejdere. Endvidere er det efter gældende ret tvivlsomt, om bestemmelsen omfatter programmer, der overføres via kommunikationssatellit.

Forslaget til en ændret formulering af § 54, stk. 2, indebærer, at det særlige nævns kompetence gøres generel, dvs. at nævnet i forhold til radiofonierne bliver kompetent til at træffe afgørelse med hensyn til alle typer af kabelspredningsrettigheder, som en radiofoni måtte sidde inde med, og i forhold til alle typer af programmer, også kommunikationssatellitprogrammer. For så vidt angår programmer, der omfattes af den gældende tvangslicensordning i § 22 a, opretholdes den gældende bestemmelse om, at afgørelse om fastsættelse af vederlag, som et radio- eller fjernsynsforetagende måtte gøre krav på i forbindelse med kabelspredning af sådanne programmer, kun kan træffes på grundlag af krav fremsat af foretagendet gennem den efter § 22 a godkendte fællesorganisation (Copy-Dan). I § 54, stk. 2, 3. pkt., opretholdes endvidere henvisningen til § 22 a, stk. 4 og 5. Dette indebærer bl.a., at de særlige forældelsesregler, som gælder for vederlagskrav, der skal gøres gældende gennem fællesorganisationen, også vil gælde i forhold til radio- og tv-foretagender, i det omfang deres krav skal gøres gældende gennem denne organisation.

Det bemærkes, at nævnet med forbehold af almindelig domstolskontrol efter § 54, stk. 1, har den endelige administrative afgørelse.

Tidsmæssigt er det som nævnt nødvendigt at gennemføre forslaget særskilt i forhold til det generelle forslag til en ny ophavsretslov, som påregnes fremsat i januar 1995. Dette skyldes, at det efter art. 12, stk. 2, i satellit- og kabeldirektivet ikke vil være muligt for Danmark på længere sigt at udnytte den foreslåede udvidede nævnskompetence, hvis den ikke er gennemført i dansk lovgivning inden den 1. januar 1995.

Den almindelige opfyldelse af satellit- og kabeldirektivet vil af lovgivningssystematiske grunde blive foreslået gennemført i forbindelse med det generelle forslag til ny ophavsretslov.

Lovforslaget medfører ikke direkte økonomiske eller personalemæssige konsekvenser for staten, amtskommunerne eller kommunerne. De indirekte økonomiske, herunder erhvervsøkonomiske, konsekvenser, som måtte følge af kendelser afsagt af det i ophavsretslovens § 54 omtalte nævn, og omfanget af den brug af beskyttede værker m.v., som sådanne kendelser måtte lede til, kan der efter sagens natur ikke gives nogen oplysning om.

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 54, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Nægter et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund at give samtykke til, at dets udsendelser samtidig og uden ændringer fordeles over kabelanlæg, eller tilbydes en sådan fordeling på urimelige vilkår, kan det i stk. 1 omtalte nævn på begæring meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor. Afgørelse om fastsættelse af vederlag kan dog, for så vidt angår udsendelser, som omfattes af § 22 a, kun træffes på grundlag af krav fremsat af foretagendet gennem den i § 22 a, stk. 3, nævnte fællesorganisation. Bestemmelserne i § 22 a, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse på de i 2. pkt. nævnte vederlagskrav.«

§ 54. Såfremt der ikke kan opnås enighed om størrelsen af vederlag i henhold til §§ 14, 15 a, stk. 3, 16, 17, 18, 19, 22, 22 a, 25 og 47, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for et af kulturministeren nedsat særligt nævn. Nævnet har den endelige administrative afgørelse. Ministeren fastsætter de nærmere regler for nævnets virksomhed.

Stk. 2. Nægter et radio- eller fjernsynsforetagende efter § 48, stk. 1, at give samtykke til, at foretagendets radio- eller fjernsynsudsendelser samtidig og uden ændringer fordeles over kabelanlæg, eller kan der ikke opnås enighed om vilkårene for en sådan fordeling, kan det i stk. 1 omtalte nævn på begæring af hver af parterne meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor. Afgørelse om fastsættelse af vederlag kan dog af nævnet kun træffes på grundlag af krav fremsat af radio- eller fjernsynsforetagendet gennem den i § 22 a, stk. 3, nævnte fællesorgani-

sation. Bestemmelsen i § 22 a, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

§ 22 a. Værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, må fordeles over kabelanlæg og videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

Stk. 2. Ophavsmanden har krav på vederlag. Dette gælder dog ikke, når radio- eller fjernsynsudsendelser modtages ved hjælp af egen fællesantenne og fordeles over kabelanlæg, som ikke omfatter mere end 25 tilslutninger i en bygning eller i en gruppe af nærliggende bygninger.

Stk. 3. Vederlagskravet kan kun gøres gældende af en af kulturministeren godkendt fællesorganisation, som omfatter ophavsmand, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder radio- eller fjernsynsforetagender og fotografer, hvis værker, præstationer, frembringelser og billeder anvendes i radio- eller fjernsynsudsendelser i Danmark.

Stk. 4. Vederlagskravet påhviler ejeren af anlægget. Er det vederlag, som ejeren skal betale, fastsat som et beløb pr. tilslutning, er brugeren af den enkelte tilslutning pligtig at betale ejeren et beløb, som svarer dertil. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om vederlagsopkrævningen.

Stk. 5. Fællesorganisationens vederlagskrav forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket udnyttelsen fandt sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav fra fællesorganisationen. Ophavsmandens krav mod fællesorganisationen forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket udnyttelsen fandt sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav fra rettighedshaveren.

II

Bilag 2

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS DIREKTIV 93/83/EØF

af 27. september 1993

om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 57, stk. 2, og artikel 66,

under henvisning til forslag fra Kommissionen (1),

i samarbejde med Europa-Parlamentet (2),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (3), og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) De mål for Fællesskabet, der er nedfældet i Traktaten, omfatter en stadig snævrere sammenslutning mellem de europæiske folk og snævrere forbindelser mellem Fællesskabets medlemsstater samt en sikring af økonomiske og sociale fremskridt for disse lande gennem fælles handling med sigte på at fjerne de skranke, der deler Europa;
- (2) med dette mål for øje foreskriver Traktaten oprettelse af et fælles marked og et område uden indre grænser; herunder hører især fjernelse af hindringer for den frie bevægelighed for tjenesteydelser og sikring af, at konkurrencen på det fælles marked ikke fordrøjes; med dette mål for øje kan

Rådet udstede direktiver om samordning af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed;

- (3) radio- og tv-udsendelse på tværs af landegrænserne i Fællesskabet, især via satellit og kabel, er et af de vigtigste midler til at fremme virkeliggørelsen af Fællesskabets mål, som er af både politisk, økonomisk, social, kulturel og juridisk karakter;
- (4) med henblik på at nå ovennævnte mål har Rådet den 3. oktober 1989 vedtaget direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed (4), som indeholder bestemmelser til fremme af spredning og produktion af europæiske tv-programmer samt om reklame, sponsorerhverv, beskyttelse af mindreårige og retten til berigtigelse;
- (5) ikke desto mindre hæmmes såvel grænseoverskridende programudsendelse via satellit som videre-spredning pr. kabel af programmer fra andre medlemsstater stadig af en række forskelle i de nationale bestemmelser om ophavsret og en vis usikkerhed med hensyn til, hvad der er gældende ret; der er derfor risiko for, at rettighedshavernes værker udnyttes, uden at der betales et vederlag, eller at enkelte eneretsindehavere i forskellige medlemsstater blokerer for udnyttelsen af deres værker; den manglende retssikkerhed udgør frem for alt en umiddelbar hindring for programmernes frie bevægelighed inden for Fællesskabet;

(1) EFT nr. C 255 af 1. 10. 1991, s. 3, og

EFT nr. C 25 af 28. 1. 1993, s. 43.

(2) EFT nr. C 305 af 23. 11. 1992, s. 129, og

EFT nr. C 255 af 20. 9. 1993.

(3) EFT nr. C 98 af 21. 4. 1992, s. 44.

(4) EFT nr. L 298 af 17. 10. 1989, s. 23.

- (6) i ophavsretlig henseende behandles tilgængeliggørelse for almenheden via direkte sendende satellit således for tiden forskelligt fra tilgængeliggørelse for almenheden via kommunikationssatellit; da individuel modtagelse af udsendelser fra begge satellittyper i dag er mulig og økonomisk overkommelig, er der ikke længere nogen begrundelse for denne forskel i den retlige behandling;
- (7) den frie udsendelse af programmer hæmmes tillige af den manglende retlige afklaring af, hvorvidt udsendelse via satellit, hvis signaler kan modtages direkte, alene berører rettighederne i sendelandet eller samtidig berører rettighederne i alle modtagerlande; på grund af den ophavsretlige ligebehandling af kommunikationssatellitter og direkte sendende satellitter er det i dag stort set alle de programmer, der sendes via satellit inden for Fællesskabet, der berøres af denne mangel på retssikkerhed;
- (8) den retssikkerhed, der er nødvendig for at sikre den frie bevægelighed for radio- og tv-udsendelser inden for Fællesskabet, mangler tillige i de tilfælde, hvor programmer, der sendes over landegrænserne, tilføres kabelnet og viderespredes via disse;
- (9) udviklingen inden for aftalebaseret rettighedservhøvelse på grundlag af en tilladelse yder allerede et stort bidrag til oprettelsen af det tilstræbte europæiske audiovisuelle område; det er derfor vigtigt at sikre den fortsatte eksistens af sådanne aftaler og i videst muligt omfang at fremme deres gnidningsløse gennemførelse i praksis;
- (10) for øjeblikket kan kabeldistributører ikke være helt sikre på, at de nu også har erhvervet alle rettighederne til de programmer, der indgår i sådanne aftaler;
- (11) endelig er de berørte parter i forskellige medlemsstater ikke alle i samme udstrækning underkastet forpligtelser, hvorefter de ikke uden gyldig grund kan nægte at forhandle om erhvervelsen af de rettigheder, som er nødvendige for viderespredning pr. kabel, eller at lade sådanne forhandlinger mislykkes;
- (12) der er således behov for at supplere de allerede nævnte retlige rammer for oprettelsen af et audiovisuelt område, som er fastlagt i direktiv 89/552/EØF, med ophavsretlige bestemmelser;
- (13) derfor bør de forskelle, som eksisterer i medlemsstaterne for så vidt angår behandlingen af udsendelse af programmer via kommunikationssatellit ophøre, således at det afgørende forhold overalt i Fællesskabet bliver, hvorvidt værker eller andet beskyttet materiale gøres tilgængeligt for almenheden; udbydere af grænseoverskridende radio- og tv-programmer vil derved blive behandlet ens, uanset om de anvender en direkte sendende satellit eller en kommunikationssatellit;
- (14) manglen på retssikkerhed med hensyn til, hvilke rettigheder, der skal erhverves, og som lægger hindringer i vejen for den grænseoverskridende programudsendelse via satellit, bør udbedres ved på EF-plan at fremsætte en definition af, hvad der forstås ved tilgængeliggørelse for almenheden via satellit; denne definition skal også præcisere stedet, hvorfra tilgængeliggørelsen for almenheden udgår; en sådan definition er nødvendig for at forhindre, at flere nationale lovgivninger anvendes samtidig på én og samme udsendelse; tilgængeliggørelse for almenheden via satellit finder alene sted i de tilfælde og i den medlemsstat, hvor de programbærende signaler under radio- og tv-selskabets kontrol og ansvar introduceres i en ubrudt sendekæde op til satellitten og ned mod jorden; de normale tekniske procedurer vedrørende programbærende signaler kan ikke betragtes som afbrydelser af sendekæden;
- (15) aftalebaseret erhvervelse af eneretten til radio- og tv-udsendelse bør være underkastet de gældende bestemmelser om ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i den medlemsstat, hvor tilgængeliggørelsen for almenheden via satellit finder sted;
- (16) princippet om aftalefrihed, som ligger til grund for dette direktiv, gør det muligt fortsat at begrænse udnyttelsen af rettighederne, først og fremmest hvad angår visse tekniske sendemetoder og visse sprogversioner;
- (17) når rettighederne skal erhverves, bør de berørte parter ved beregningen af vederlaget tage hensyn til samtlige faktorer, der er kendetegnende for udsendelsen, såsom det reelle og potentielle seer- eller lytterantal samt sprogversionen;
- (18) anvendelsen af princippet om oprindelseslandet i dette direktiv kan være et problem i forbindelse med bestående kontrakter; der bør i dette direktiv fastsættes en periode på fem år til om nødvendigt at tilpasse bestående kontrakter på baggrund af direktivet; princippet om oprindelseslandet bør derfor ikke gælde for bestående kontrakter, som udløber inden den 1. januar 2000; hvis parterne på

denne dato tortsat er interesseret i kontrakten, bør samme parter have ret til at genforhandle kontraktens betingelser;

- (*) eksisterende internationale koproduktionsaftaler skal fortolkes i lyset af det økonomiske sigte og anvendelsesområde, som parterne har i tankerne ved undertegnelsen; tidligere har internationale koproduktionsaftaler ofte ikke udtrykkeligt og specifikt omhandlet tilgængeliggørelse for almenheden via satellit som omhandlet i dette direktiv, som en særlig form for kommunikation; den filosofi, der ligger til grund for mange eksisterende internationale koproduktionsaftaler, er, at de enkelte medproducenter hver for sig og uafhængigt af hinanden udøver deres rettigheder til koproduktionen, idet de har fordelt udnyttelsesretten mellem sig efter territoriale grænser; når tilgængeliggørelse for almenheden via satellit, som en medproducent har givet tilladelse til, berører værdien af en anden medproducents brugsret, vil en sådan eksisterende aftale normalt skulle fortolkes således, at sidstnævnte medproducent skal give sit samtykke til førstnævnte medproducents tilladelse til tilgængeliggørelse for almenheden via satellit; sidstnævnte medproducents sproglige eksklusivitet krænes, hvis den eller de sproglige udgaver af nævnte tilgængeliggørelse, herunder udgaver, som er eftersynkroniseret eller forsynet med undertekster, falder sammen med et eller flere sprog, der er vidt udbredt i det område, som ifølge aftalen er tildelt den pågældende medproducent; begrebet eksklusivitet bør forstås i bredere forstand, hvor der er tale om tilgængeliggørelse for almenheden via satellit af et værk, som blot består af billeder, og som ikke indeholder nogen dialog eller undertekster; der er behov for en klar regel i de tilfælde, hvor det i en international koproduktionsaftale ikke udtrykkeligt er fastsat, hvorledes rettighederne er fordelt i forbindelse med tilgængeliggørelse for almenheden via satellit som omhandlet i dette direktiv;

- (20) tilgængeliggørelse for almenheden via satellit fra tredjelande vil under visse omstændigheder blive anset for at finde sted inden for en medlemsstat i Fællesskabet;

- (21) det bør sikres, at ophavsmænd, udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og tv-selskaber beskyttes i alle medlemsstater, og at en sådan beskyttelse ikke er underkastet en lovbestemt licensordning; dette er den eneste måde, hvorpå det kan forhindres, at konkurrencen på det fælles marked fordrejes på grund af en uensartet beskyttelse;

- (22) fremkomsten af nye teknologier vil sandsynligvis få både kvalitativ og kvantitativ indflydelse på udnyttelsen af værker og på andre spørgsmål;

- (23) på baggrund af denne udvikling bør beskyttelsesniveauet i henhold til dette direktiv for alle rettighedshavere inden for de af direktivet omfattede områder løbende tages op til revision;

- (24) harmoniseringen af den i dette direktiv omhandlede lovgivning medfører en harmonisering af de bestemmelse, som sikrer et højt beskyttelsesniveau for ophavsmænd, udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og tv-selskaber; denne harmonisering bør ikke gøre det muligt for radio- og tv-selskaber at drage fordel af forskelle i beskyttelsesniveauerne ved at flytte aktiviteter til skade for den audiovisuelle produktion;

- (25) beskyttelsen af ophavsretsbeslægtede rettigheder bør bringes på linje med beskyttelsen i Rådets direktiv 92/100/EØF af 19. november 1992 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret (*), for så vidt angår tilgængeliggørelse for almenheden via satellit; dette bør især sikre udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer et rimeligt vederlag for tilgængeliggørelse for almenheden via satellit af deres fremførelser eller fonogrammer;

- (26) artikel 4 hindrer ikke medlemsstaterne i at udvide den formodning, der er nævnt i artikel 2, stk. 5, i direktiv 92/100/EØF, til at omfatte de enerettigheder, der er omhandlet i nævnte artikel 4; artikel 4 er heller ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om simpel formodning, for så vidt angår tilladelse til udnyttelse af de af de udøvende kunstneres enerettigheder, som er omhandlet i nævnte artikel, og under forudsætning af at denne formodningsregel er i overensstemmelse med den internationale konvention om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynstretagender;

- (27) viderespredning pr. kabel af programmer fra andre medlemsstater er en handling, som er undergivet ophavsret og i givet fald ophavsretsbeslægtede rettigheder; en kabeldistributør bør derfor for hver enkelt programdels vedkommende indhente tilladelse fra samtlige rettighedshavere; disse tilladelser bør principielt gives gennem aftaler, medmindre der midlertidigt er gjort undtagelser for eksisterende lovbestemte licensordninger;

(*) EFT nr. L 346 af 27. 11. 1992, s. 61.

- (28) for at sikre, at udenforstående, som har rettigheder til enkelte programdele, ikke gennem indsigelser kan forhindre indgåede aftaler i at fungere gnidningsløst bør der, i det omfang det er nødvendigt af hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende ved viderespredning pr. kabel, fastsættes en forpligtelse for rettighedshaverne til udelukkende at udøve deres ret til at kræve tilladelse kollektivt gennem forvaltningsselskaber; retten til at give tilladelse bibeholdes dog som sådan, men måden, hvorpå denne ret udøves, bør reguleres i et vist omfang; heraf følger samtidig, at kabeldistributionsrettighederne stadig kan overdrages; udøvelsen af ideelle rettigheder er ikke omfattet af dette direktivs bestemmelser;
- (29) undtagelsen i artikel 10 i dette direktiv bør ikke indskrænke rettighedshavernes ret til at overdrage deres rettigheder til forvaltningsselskaber og herigennem sikre sig en direkte andel af det vederlag, som kabeldistributøren betaler for viderespredningen pr. kabel;
- (30) der bør derudover indføres en række supplerende foranstaltninger, som skal fremme indgåelsen af sådanne aftalebaserede overenskomster om viderespredning pr. kabel; en part, der ønsker at indgå en kollektiv aftale, bør selv være forpligtet til at fremlægge forslag til kollektiv aftale; desuden bør alle berørte parter altid kunne henvende sig til uvildige forligsmænd, som har til opgave at yde bistand i forhandlingerne, og som kan fremsætte forslag; sådanne forslag og eventuelle indvendinger herimod bør meddeles de berørte parter i overensstemmelse med de gældende regler for meddelelse af retsdokumenter, navnlig som fastsat i eksisterende internationale konventioner; endelig bør der drages omsorg for, at sådanne aftaleforhandlinger ikke uden gyldig grund blokeres, og at visse rettighedshaveres deltagelse i sådanne forhandlinger ikke hindres uden gyldig grund; ingen af disse foranstaltninger til fremme af rettighedserhvervelsen bør rejse tvivl om, at erhvervelsen af kabeldistributionsrettigheder sker ved indgåelse af aftale;
- (31) medlemsstaterne bør i en overgangsperiode kunne bibeholde eksisterende organer, som inden for deres område har kompetence i sager, hvor retten til at videresprede et program pr. kabel til almenheden er blevet nægtet uden rimelig grund eller er blevet tilbudt på urimelige vilkår af et radio- og tv-selskab; det er en forudsætning, at de berørte parter bør sikres ret til at blive hørt af organet, og at organets eksistens ikke hindrer de berørte parter i at have normal adgang til domstolene;
- (32) der synes derimod ikke at være behov for fællesskabsregler i de tilfælde, hvor følgerne, måske med visse økonomisk set ubetydelig undtagelser, alene er mærkbare inden for en medlemsstats grænser;
- (33) der bør fastsættes de minimumsbestemmelser, som er nødvendige for at virkeliggøre og sikre den frie, uhindrede programudsendelse via satellit på tværs af landegrænserne og den samtidige, uændrede viderespredning pr. kabel af radio- og tv-programmer fra andre medlemsstater principielt på grundlag af en aftale;
- (34) dette direktiv bør ikke foregribe fremtidige harmoniseringstiltag i forbindelse med ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder samt kollektiv varetagelse af sådanne rettigheder; medlemsstaternes adgang til at regulere forvaltningsselskabernes virksomhed bør ikke anfægte den frie adgang til at indgå forhandlingsbaseret aftale om de rettigheder, som dette direktiv vedrører, såfremt sådanne forhandlinger finder sted inden for rammerne af generelle eller specifikke nationale regler om konkurrenceforhold og forebyggelse af udnyttelse af monopoldannelser;
- (35) det bør derfor overlades til medlemsstaterne at supplere de rammebestemmelser, som er nødvendige for, at de i dette direktiv tilstræbte mål kan nås, med nationale love og administrative bestemmelser, der ikke modvirker de mål, der er fastsat i direktivet, og i øvrigt er i overensstemmelse med fællesskabsretten;
- (36) anvendelsen af konkurrencereglerne i Traktatens artikel 85 og 86 berøres ikke af dette direktiv —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

DEFINITIONER

Artikel 1

Definitioner

1. I dette direktiv forstås ved "satellit" en satellit, der sender på frekvensbånd, som kommunikationsretligt er forbeholdt radio- og tv-udsendelse af signaler, der kan modtages af almenheden, eller som er forbeholdt lukket

punkt-til-punkt kommunikation. I sidstnævnte tilfælde skal den individuelle modtagelse af signalerne imidlertid ske under omstændigheder, der er sammenlignelige med dem, der gør sig gældende i førstnævnte tilfælde.

2. a) I dette direktiv forstås ved "tilgængeliggørelse for almenheden via satellit": den handling under radio- og tv-selskabets kontrol og ansvar at introducere programbærende signaler, der er beregnet for almenheden i en ubrudt sendekæde, der fører op til satellitten og ned mod jorden.

b) Tilgængeliggørelse for almenheden via satellit finder kun sted i den medlemsstat, hvor de programbærende signaler under radio- og tv-selskabets kontrol og ansvar introduceres i en ubrudt sendekæde, der fører op til satellitten og ned mod jorden.

c) Hvis de programbærende signaler udsendes i kodeform, foreligger der tilgængeliggørelse for almenheden via satellit under forudsætning af, at radio- og tv-selskabet giver almenheden midler til at afkode udsendelsen, eller at dette sker med dets samtykke.

d) Hvis tilgængeliggørelse for almenheden via satellit finder sted i et tredjeland, som ikke har det beskyttelsesniveau, der er fastsat i kapitel II, og

i) såfremt de programbærende signaler transmitteres til satellitten fra en uplink-station beliggende i en medlemsstat, anses tilgængeliggørelse for almenheden for at have fundet sted i den pågældende medlemsstat, og rettighederne i henhold til kapitel II skal kunne gøres gældende over for den person, der driver uplink-stationen, eller

ii) såfremt der ikke anvendes en uplink-station beliggende i en medlemsstat, men et radio- og tv-selskab, der er etableret i en medlemsstat, derimod har foranlediget sådan tilgængeliggørelse for almenheden via satellit, anses tilgængeliggørelse for almenheden for at have fundet sted i den medlemsstat, hvor radio- og tv-selskabet har sit hovedsæde i Fællesskabet, og rettighederne i henhold til kapitel II kan gøres gældende over for radio- og tv-selskabet.

3. I dette direktiv forstås ved "viderespredning pr. kabel": samtidig, uændret og uforkortet viderespredning til almenheden gennem kabel- eller mikrobølgesystemer af en trådbåren eller trådløs, herunder satellitfremført førstegangsudsendelse fra en anden medlemsstat af radio- eller fjernsynsprogrammer beregnet for almenheden.

4. I dette direktiv forstås ved "forvaltningsselskab": enhver sammenslutning, hvis eneste formål er, eller hvor

et af hovedformålene er, at varetage eller administrere ophavsret eller ophavsretsbeslægtede rettigheder.

5. I dette direktiv betragtes hovedinstruktøren af et filmværk eller et audiovisuelt værk som ophavsmand eller som en af ophavsmændene til værket. Medlemsstaterne kan fastsætte regler for, at andre personer kan komme i betragtning som medophavsmænd til værket.

KAPITEL II

UDSENDELSE AF PROGRAMMER VIA SATELLIT

Artikel 2

Udsendelsesret

I overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel skal medlemsstaterne give en ophavsmand eneret til at tillade tilgængeliggørelse for almenheden via satellit af ophavsretligt beskyttede værker.

Artikel 3

Erhvervelse af udsendelsesrettigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at den i artikel 2 omhandlede tilladelse alene kan erhverves ved aftale.

2. En medlemsstat kan fastsætte, at en kollektiv aftale, som et forvaltningsselskab har indgået med et radio- og tv-selskab om en bestemt kategori af værker, kan udvides til også at omfatte rettighedshavere inden for samme kategori, som ikke er repræsenteret af forvaltningsselskabet, forudsat at

- tilgængeliggørelsen for almenheden via satellit foregår samtidig med en jordbaseret udsendelse fra det samme radio- og tv-selskab, og
- den ikke-repræsenterede rettighedshaver til enhver tid skal have mulighed for at udelukke, at en sådan udvidelse af en kollektiv aftale finder anvendelse på hans værker og mulighed for at udøve sine rettigheder enten individuelt eller kollektivt.

3. Stk. 2 finder ikke anvendelse på filmværker og andre værker, der fremstilles på tilsvarende måde.

4. Er det i en medlemsstats lovgivning fastsat, at en kollektiv aftale kan udvides i overensstemmelse med stk. 2, skal den pågældende medlemsstat meddele Kommissionen, hvilke radio- og tv-selskaber der er berettigede til at gøre brug af denne lovgivning. Kommissionen offentliggør denne meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (C-udgaven).

*Artikel 4***Udøvende kunstneres, fonogramfremstilleres og radio- og tv-selskabers rettigheder**

1. For så vidt angår tilgængeliggørelse til almenheden via satellit, skal udøvende kunstneres, fonogramfremstilleres og radio- og tv-selskabers rettigheder beskyttes i overensstemmelse med artikel 6, 7, 8 og 10 i direktiv 92/100/EØF.
2. For så vidt angår stk. 1 forstås ved »udsendelse ved hjælp af radiobølger« i direktiv 92/100/EØF også tilgængeliggørelse for almenheden via satellit.
3. Med henblik på udøvelsen af de rettigheder, der er omhandlet i stk. 1 finder artikel 2, stk. 7, og artikel 12 i direktiv 92/100/EØF anvendelse.

*Artikel 5***Forholdet mellem ophavsret og beslægtede rettigheder**

Beskyttelse af ophavsretsbeslægtede rettigheder i medfør af dette direktiv berører i ingen henseende beskyttelsen af ophavsret.

*Artikel 6***Minimumsbeskyttelse**

1. Medlemsstaterne kan fastsætte en mere vidtgående beskyttelse af indehavere af ophavsretsbeslægtede rettigheder end den, der kræves efter artikel 8 i direktiv 92/100/EØF.
2. Medlemsstaterne skal ved anvendelse af stk. 1 følge definitionerne i artikel 1, stk. 1 og 2.

*Artikel 7***Overgangsbestemmelser**

1. Artikel 13, stk. 1, 2, 6 og 7, i direktiv 92/100/EØF finder anvendelse med hensyn til anvendelsestidspunktet for de rettigheder, som er omhandlet i nærværende direktivs artikel 4, stk. 1. Artikel 13, stk. 4 og 5, i direktiv 92/100/EØF finder tilsvarende anvendelse.
2. Aftaler om udnyttelse af værker og andet ophavsretligt beskyttet materiale, som er gældende på den i artikel 14, stk. 1, nævnte dato, er omfattet af bestemmelserne i artikel 1, stk. 2, og artikel 2 og 3 fra 1. januar 2000 og fremover, hvis de udløber efter denne dato.
3. Hvis det i en international koproduktionsaftale, som er indgået før den i artikel 14, stk. 1, nævnte dato mellem en medproducent fra en medlemsstat og en eller flere medproducenter fra andre medlemsstater eller tredjelande, udtrykkeligt er fastsat, hvorledes udnyttelsesretten til koproduktionen er fordelt mellem medproducenterne på

geografiske områder for så vidt angår alle former for kommunikation, uden at der sondres mellem den ordning, der gælder for tilgængeliggørelse for almenheden via satellit og bestemmelserne for andre kommunikationsformer, og hvis denne tilgængeliggørelse for almenheden via satellit af koproduktionen kræver en af medproducenternes eller dennes befuldmægtigedes eksklusivitet, især den sproglige eksklusivitet, inden for et bestemt område, forudsætter tilladelse fra en medproducent, eller dennes befuldmægtigede til tilgængeliggørelse for almenheden via satellit et forudgående samtykke fra indehaveren af eksklusivitetsretten, hvad enten den pågældende er medproducent eller befuldmægtiget.

KAPITEL III

VIDERESPREDNING PR. KABEL*Artikel 8***Ret til viderespredning pr. kabel**

1. Medlemsstaterne skal sikre, at viderespredning pr. kabel af radio- og tv-udsendelser fra andre medlemsstater på deres territorium sker under overholdelse af gældende bestemmelser vedrørende ophavsret og beslægtede rettigheder, og at en sådan viderespredning finder sted på grundlag af individuelle eller kollektive kontraktmæssige aftaler mellem indehaverne af ophavsret eller beslægtede rettigheder og kabeldistributørerne.

2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne indtil den 31. december 1997 opretholde lovbestemte licensordninger, som var gældende pr. 31. juli 1991, eller som det udtrykkeligt ved lov var muligt at indføre pr. denne dato.

*Artikel 9***Udøvelse af retten til viderespredning pr. kabel**

1. Medlemsstaterne skal sikre, at den ret, som indehaverne af ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder har til at give eller nægte en kabeldistributør tilladelse til viderespredning pr. kabel alene kan gøres gældende gennem forvaltningsselskaber.

2. Har en rettighedshaver ikke overdraget varetagelsen af sine rettigheder til et forvaltningsselskab, anses det forvaltningsselskab, der varetager rettigheder af samme kategori, for at være berettiget til at varetage vedkommendes rettigheder. Varetager mere end et forvaltningsselskab rettigheder af samme karakter, kan rettighedshaveren frit vælge, hvilket af de pågældende forvaltningsselskaber der skal anses for at være berettiget til at varetage vedkommendes rettigheder. En rettighedshaver som omhandlet i dette stykke skal have de samme rettigheder og forpligtelser som følge af aftalen mellem kabeldistributøren og det forvaltningsselskab, der anses for at være berettiget til at varetage vedkommendes rettigheder, som de rettighedshavere, der har bemyndiget det pågældende forvaltningsselskab til at varetage deres rettigheder, og

vedkommende kan påberåbe sig disse rettigheder inden for en periode, der fastsættes af den berørte medlemsstat, og som ikke kan være på mindre end tre år at regne fra datoen for den viderespredning pr. kabel, hvori vedkommendes værk eller andet beskyttet materiale indgår.

3. En medlemsstat kan fastsætte, at en rettighedshaver, der giver tilladelse til førstegangsendelse på sit område af et beskyttet værk eller lignende, skal anses for at være indforstået med ikke at udøve sin ret til viderespredning pr. kabel på et individuelt grundlag, men at udøve den i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv.

Artikel 10

Radio- og tv-selskabers udøvelse af retten til viderespredning pr. kabel

Medlemsstaterne skal sikre, at artikel 9, ikke finder anvendelse på de rettigheder, som et radio- og tv-selskab udøver med hensyn til egne udsendelser, uanset om der er tale om dets egne rettigheder, eller om der er tale om rettigheder, som andre rettighedshavere har overdraget selskabet.

Artikel 11

Forligsmænd

1. I de tilfælde, hvor der ikke er indgået nogen aftale om viderespredning af en radio- og tv-udsendelse pr. kabel, skal medlemsstaterne sikre, at enhver part kan anmode om bistand fra en eller flere forligsmænd.

2. Forligsmændene har til opgave at yde bistand i forhandlingerne. De kan tillige fremsætte forslag til parterne.

3. Det forudsættes, at alle parter godkender de i stk. 2 nævnte forslag, hvis ingen af dem fremsætter indvendinger hertil inden tre måneder. De berørte parter skal have meddelelse om forslagene og om eventuelle indvendinger herimod i overensstemmelse med de gældende regler for meddelelse af retsdokumenter.

4. Forligsmændene skal udvælges på en sådan måde, at deres uafhængighed og uvildighed er hævet over enhver tvivl.

Artikel 12

Forebyggelse af misbrug af forhandlingsposition

1. Medlemsstaterne skal gennem civilretlige eller administrative bestemmelser sikre, at parterne indleder og fører forhandlinger om tilladelse til viderespredning pr. kabel i god tro og ikke forhindrer eller stiller sig i vejen for forhandlinger uden gyldig grund.

2. En medlemsstat, som på den i artikel 14, stk. 1, nævnte dato råder over et organ, der inden for dens

område har kompetence i sager, hvor retten til at videresprede et program pr. kabel til almenheden i denne medlemsstat er blevet nægtet uden rimelig grund eller er blevet tilbudt på urimelige vilkår af et radio- og tv-selskab, kan bibeholde dette organ.

3. Stk. 2 finder anvendelse i en overgangsperiode på otte år fra den i artikel 14, stk. 1, nævnte dato.

KAPITEL IV

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 13

Kollektiv varetagelse af rettigheder

Dette direktiv griber ikke ind i medlemsstaternes retsfor skrifter vedrørende forvaltningsselskabers virksomhed

Artikel 14

Afsluttende bestemmelser

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 1. januar 1995. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

3. Kommissionen skal senest den 1. januar 2000 forelægge en rapport for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om anvendelsen af dette direktiv og om nødvendigt fremsætte nye forslag for at tilpasse det til udviklingen inden for audiosektoren og den audiovisuelle sektor.

Artikel 15

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. september 1993.

På Rådets vegne

R. URBAIN

Formand